

Nepnieuws: Is de Grevelingen werkelijk dood?

Posted on 17 augustus 2019 by Lucas Hartong

Achter de Deltadammen wordt er gevochten tussen de duurzamen, want de ene natuur is de andere niet en dan zijn er ook nog de belangen van de energietransitie. Het verscheurt plaatselijke partijen. Best slim, om in komkommertijd de Grevelingen dood te verklaren. Maar klopt het ook?

Nepnieuws, wie kent het niet? Bijna dagelijks komt er wel een bericht langs in de eindeloze stroom nieuws dat ons de wenkbrauwen doet fronsen. Klopt het wel wat hier wordt beweerd? Wie heeft dit bericht eigenlijk geschreven of heeft er belang bij? Wat is de bron en hoe loopt de mogelijke geldstroom?

Zo kwam het AD plotseling met een alarmerend artikel dat er 'massale zeedierensterfte' plaatsvond in het Grevelingenmeer. 'Het is daar een deathzone.' Toe maar! De extreme temperaturen van afgelopen weken en werkzaamheden aan de spuisluis in de Grevelingendam zouden ervoor gezorgd hebben dat er de afgelopen maanden 'massaal zeedieren in het Grevelingenmeer zijn doodgegaan'.

Dat laatste is alleen al feitelijk onmogelijk, omdat de temperatuur van het water in

de Grevelingen gedurende de afgelopen maand maximaal 3 dagen boven het gemiddelde is geweest, aldus metingen van Rijkswaterstaat. Maar het AD stelt dat daardoor 'al het leven er door zuurstofgebrek is verdwenen. De giftige bodem is gitzwart.'

Die bodem zou 'bezaaid zijn met dode wormen, schelpdieren en krabben.' Al in 2010 was duikinstructeur Henk van Ielen van het duikcentrum De Kabbelaar in Scharendijke op Schouwen-Duiveland het niet eens met die beschrijving van de Grevelingen onderwater. Hij verklaarde 'dat er wel degelijk leven is op 5 á 6 meter diepte'.

Burgerwetenschappers vonden de 'deathzone'

Wie dan ook even verder leest in het AD komt erachter dat het bericht gebaseerd is op (aangeleverde?) informatie van de stichting Anemoon. Dat staat voor ANalyse Educatie Marien Oecologisch Onderzoek . Hiermee wordt ook direct duidelijk in welke hoek we deze informatie moeten zoeken: die van de ecologie. Volgens de eigen informatie op de website van de stichting is iedereen welkom om mee te doen met de stichting en haar 'onderzoek'. Iedere 'burgerwetenschapper' ('vrijwilliger met een passie voor het leven onder water') mag participeren.

De bakker, de slager, de toevallig voorbij komende fietser, Jan met de pet: iedereen is welkom. 'Doel is vooral het volgen van veranderingen in onze natuur, maar we willen ook inzicht krijgen in de ecologie van soorten,' aldus de stichting. Het klinkt allemaal niet erg professioneel. Er is ook slechts één fulltimer in dienst.

Doorlopende subsidie van LNV

Voorzitter en eindredacteur bij de stichting zijn respectievelijk Adriaan Gmelig Meyling en Rykel de Bruyne, die helemaal gek zijn van schelpen. Dat mag. We leven in een vrij land.

Opmerkelijk is echter dat deze stichting – alweer volgens de eigen informatie – het grootste deel van de inkomsten verkrijgt uit een doorlopende subsidie van 2019 t/m 2024 van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van de WOT en uitgevoerd binnen het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) voor het uitvoeren van monitoring van soorten van de Europese Habitat Richtlijn (Bijlage II, IV en V) en Typische soorten van Europese mariene Habitattypen (H1110, H1160 en

H1170).

Een hele mond vol voor het 'onderzoek' doen met 'burgerwetenschappers', me dunkt. Niet inzichtelijk is hoeveel subsidie de ANBI-stichting precies krijgt van het ministerie.
Dan nu de grote vraag: waarom krijgt zo'n mini-stichting overheidssubsidie en met welk oogmerk worden zulke rampberichten de media ingeslingerd?

Welnu, met de aanleg van de Brouwersdam (in 1971) kwam er een eind aan de open verbinding tussen de Grevelingen en de Noordzee en dat had natuurlijk consequenties. Het water werd langzaamaan zoeter en daarmee verdwenen levensvormen, al kwamen er ook andere voor terug. Bovendien ontwikkelden voormalige zandplaten en ondieptes zich tot eilandjes, waar vogels en zeehonden tot hun genoegen verblijven.

kaart Grevelingen

Er worden zelfs bootexcursies georganiseerd voor toeristen. Ook flamingo's laten zich nu regelmatig zien in het gebied en maken deel uit van de 'eilandmarketing'. Die zouden vast niet komen als er onvoldoende voedsel te vinden is. Laten die nu met name krabbetjes, weekdieren en wormen eten!

De een wil zouter water, de ander niet

Er kwamen echter tegelijkertijd steeds meer stemmen op om de Grevelingen weer zouter te maken en de getijdenwerking terug in te voeren. Net zoals bij het wat noordelijker gelegen Haringvliet wilde men een soort van 'kierbesluit', maar dan anders. Er werd gedacht aan een doorlaat in de Brouwersdam (kosten: ruim 100 miljoen euro), die zou kunnen zorgen voor de terugkeer van eb en vloed en – aldus de natuur-NGO's – verversing van het water.

Het Rijk en de provincie dachten: als zo'n doorlaat er moet komen, dan maar gelijk goed. We hangen er een getijdencentrale in en dan wekken we 'duurzame energie' op. Win-win! Maar een ander – flink – deel van natuur-NGO's voelde helemaal niets voor zo'n doorlaat: de prachtige, door de tijd heen ontstane vogeleilanden zouden weer onder water verdwijnen. De provinciale Zeeuwse PvdA werd er helemaal wanhopig van: natuurclub tegen natuurclub!

En zo wordt het uiteindelijke belang van de overheid om een stichting Anemoon met haar 'burgerwetenschappers' te subsidiëren haarfijn duidelijk: er wordt geld gestoken in een ecologieclub die vooral onrust en paniek moet aanwakkeren onder het publiek, opdat een doorlaat met getijdencentrale gerealiseerd kan worden ten bate van duurzame energie en –vooruit – om de getijdenwerking terug te brengen.

Het is de getij-lobby

Belangen? Absoluut. En de wethouder toerisme op Goeree-Overflakkee, Peter Feller, liet weten 'actief mee te doen in het samenwerkingsverband' van rijk, provincie en Staatsbosbeheer.

Is dit alles ook noodzakelijk voor de Grevelingen? Welnee. Duikinstructeur Van Ielen is evenmin overtuigd: 'Het is komkommertijd en mensen, zonder besef van wat er werkelijk aan de hand is, rukken zaken uit hun verband en komen met horror verhalen. Het is een lobby om het getij terug te krijgen in de Grevelingen.'

Zo'n gesubsidieerde ecologieclub als de Anemoon wordt uiteraard afgerekend op resultaat, te meten in onder andere persaandacht en 'onderzoeksresultaten'. Onderzoek dat niet wetenschappelijk plaatsvindt, dat wordt tegengesproken door mensen die het gebied zeer goed kennen, maar dat dient als ondersteuning voor de overheidslobby inzake duurzame energie.

Tot slot. Ik ga regelmatig met de kano de Grevelingen op en als je op een zondag de moeite neemt om ergens aan een strand te gaan kijken zul je zien dat er grote groepen Aziaten aanwezig zijn. Wat doen die daar? Zij vangen krabben en oesters, om ze direct daarna op het strand op de BBQ te gooien. Niet één of twee krabben of oesters, maar talloze emmers vol.

Laat ik als 'burgerwetenschapper' dan ook eens stellen: met die ecologie onder water valt het dus op z'n zachtst gezegd erg mee. Misschien moet ik ook maar eens subsidie aanvragen bij LNV!